

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště

Praha

Inspekční zpráva

Škola

Základní škola Praha 10 - Zahradní Město, Švehlova 4

Identifikátor školy: 600 041 123

Zřizovatel: Obvodní úřad-m.č. Praha 10, Vršovická 68/1429, 101 38 Praha 10 - Vršovice

Školský úřad: Pod Stanicí 2, 102 00 Praha 10

Termín konání inspekce: 1. - 3. listopadu 1999

Čj.	010 1467/99-2401
Signatura	oa0ct101

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Výuka v 1. - 8. ročníku probíhá podle výchovně vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 8847/96-2, v 9. ročníku se žáci učí dle učebního dokumentu č.j. 18730/91-20. Ve škole je celkem 280 žáků v 13 třídách, z toho na prvním stupni 151 žáků v 7 třídách. Škola se stala příspěvkovou organizací s právní subjektivitou 1. ledna 1997.

Plánování a příprava výuky

V rámci inspekční činnosti byl sledován blok přírodovědných předmětů (matematika, fyzika, zeměpis, přírodopis, chemie) a výuka na prvním stupni.

Časové dotace jednotlivých sledovaných předmětů jsou v souladu s učebními plány. Obsah učiva odpovídá osnovám vzdělávacích programů MŠMT ČR. Vedení školy posílilo výuku fyziky o jednu hodinu, výuku přírodopisu o dvě a zeměpisu také o dvě hodiny. Kontinuita výuky sledovaných předmětů je obsahově dána osnovami a je dodržována.

Nabídka nepovinných předmětů není žádná, z volitelných předmětů mohou žáci využít seminář a praktika ze zeměpisu a informatiku.

Učitelé mají vypracované tematické plány svých předmětů, jejich kontrolou ČŠI nezjistila ve výuce sledovaných předmětů obsahovou duplicitu.

Kontrolou zápisů z pedagogických rad, katalogových listů a vnitřní dokumentace výchovné poradkyně a vedení školy a rozhovorem s ním, ČŠI zjistila dobrou vzájemnou informovanost o žácích se specifickými poruchami učení a chování.

Výuka probíhá dle schválených učebních dokumentů MŠMT ČR, plánování a příprava výuky je na velmi dobré úrovni.

Podmínky výuky

Ve škole pracuje celkem 21 učitelů. V předmětech sledovaných ČŠI je odborná a pedagogická způsobilost následující: na prvním stupni v 1. - 4. ročníku mají vyučující, kromě jedné učitelky (vychovatelka školní družiny), odbornou a pedagogickou způsobilost, v 5. ročníku je již zavedeno polooborné vyučování plně kvalifikovanými učiteli. Všechny ostatní předměty jsou vyučovány se stoprocentní odbornou a pedagogickou způsobilostí. Výjimku tvoří výuka 4 hodin zeměpisu, vedená učitelkou s pedagogickou způsobilostí.

Vyučování na prvním stupni probíhá ve standardně vybavených třídách, jejich estetická úroveň je závislá na invenci jednotlivých třídních učitelů. Vybavení základními didaktickými pomůckami, názorninami a audiovizuální technikou je vyhovující, jeho obměna a inovace je odvislá od finančních prostředků školy. Matematiku vyučují učitelé v kmenových třídách. Pro výuku fyziky, chemie, přírodopisu slouží dvě samostatné odborné pracovny: přírodopisu a společná chemie a fyziky, na které navazují kabinety s učebními pomůckami pro výuku těchto předmětů. Učitelka fyziky upřednostňuje výuku fyziky v kmenových třídách. Pro výuku zeměpisu slouží kmenová třída upravená jako odborná pracovna zeměpisu a dějepisu. Dále je možno využít PC pracovnu s deseti počítači, která umožňuje svým uspořádáním a dobrou nabídkou softwaru efektivní práci s celou třídou. Vybavení didaktickými pomůckami a technikou je velmi dobré pouze pro výuku přírodopisu, kde velkou část sbírky věnovala škole učitelka přírodopisu. Pro ostatní sledované předměty má škola vybavení v základním potřebném rozsahu, pomůcky pro fyziku a chemii jsou převážně starší.

Psychohygienické zásady jsou dodržovány jak v oblasti tvorby rozvrhu školy, tak ve využití

času o přestávkách: žáci se mohou volně pohybovat ve třídách i po chodbách. V případě příznivého počasí chodí před hlavní vchod budovy nebo na terasu školy. Prostory celé školy jsou čisté a vkusně vyzdobené. Pitný režim je dodržován.

Ze zápisů v třídních knihách vyplývá, že žáci byli seznámeni s řádem školy, se zásadami bezpečnosti a ochrany zdraví. Úrazy jsou řádně evidovány v knize úrazů.

Podmínky výuky ve sledovaných předmětech a na prvním stupni jsou v personální oblasti na velmi dobré až vynikající úrovni. Materiálně technické a psychohygienické podmínky mají dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání

1. stupeň

Výuka byla připravená, v rámci převažujících tradičních metod práce ve vyučování byly hodiny promyšlené, dobře strukturované, měly jasné cíle a obsah. Společným znakem hodin byl frontální způsob výuky se střídáním činností, které žáky v mezích možností aktivovaly (práce s učebnicí, s pracovním sešitem, samostatná práce, řízený rozhovor učitelů a žáků, hlasité čtení, pohybové rozcvičky, etc.). Rezignace na uplatňování kooperativních technik učení s sebou nese poněkud stereotypní model výuky. Velkým pozitivem byl pokus některých vyučujících o skupinovou práci, která byla v převážné míře efektivní. Učitelé využívali mezipředmětové souvislosti a občas kladli důraz na praktické využití znalostí a dovedností žáků. Patrná byla snaha využívat názorných pomůcek, méně však odborné a krásné literatury. V některých případech upadala během hodiny pozornost a aktivita dětí. Příčinou byl přílišný verbalismus učitelů, vytvoření malého prostoru pro využití dalších zdrojů informací a sporadická možnost dětí vyjádřit svůj názor. Zohledňování žáků se specifickými poruchami učení nebylo ve výuce pozorováno. Výjimku tvoří výchovně vzdělávací proces v první třídě. Vytváření prostoru pro potřeby a schopnosti žáků, účelné a tvořivé využívání učebnic a didaktických pomůcek (včetně naprosto funkční a přirozené hry s maňásky), využití aktivního učení a velmi citlivé řízení výuky, spolu s respektováním zvláštností daného věku, je na vynikající úrovni.

V průběhu výuky učitelé až na výjimky využívali vstupní a průběžné motivace, i když se s postupem času stávala stereotypní. Ověřovali si pochopení učiva, ale jejich otázky nebyly vždy zaměřeny na pochopení vztahů a aplikaci učiva. Pokud bylo prováděno hodnocení žáků, bylo většinou pozitivní. Na nižší úrovni je podpora sebehodnocení a sebereflexe žáků, málo se využívá metody práce s chybou. Ve většině závěrečných částí hodin byli žáci pochváleni.

Rozvoj komunikativních dovedností žáků je na nižší úrovni vzhledem k jednotné volbě frontálních vyučovacích metod. Komunikační rovina vyučující - žák je díky vstřícnosti, klidu a trpělivosti většiny učitelů otevřená, založená na vzájemné důvěře. Častější využívání kooperativních způsobů práce by obohatilo vztahy mezi žáky navzájem, jejich komunikativní dovednosti a poskytlo učitelům větší možnost pravdivé zpětné vazby.

Kromě vynikající úrovně výuky v první třídě je celková úroveň výuky na prvním stupni dobrá.

Hodnocení výuky přírodovědných předmětů - matematiky, fyziky, chemie, přírodopisu, zeměpisu

Všechny sledované hodiny byly pečlivě připravené, měly jasně stanovený cíl, který se ve většině hodin podařilo splnit. Učitelé jsou informováni o žácích se specifickými poruchami

učení a poruchami chování, ve sledovaných hodinách se projevily citlivý přístup k těmto žákům, ze kterého je patrná znalost jejich specifík a způsobu práce s nimi. Většina učitelek vede žáky k správné formulaci otázek a odpovědí. Žáci se aktivně zapojují do řešení problému nebo do popisu sledovaného jevu při experimentování. Jejich tvůrčí práce směřuje ke stanovení obecně platných závěrů. Pouze jedna učitelka vede žáky ke slovnímu doprovodu a zdůvodnění zápisu při řešení příkladů na tabuli. Žáci většinou aktivně spolupracují s vyučujícími, převažuje jejich tvořivá práce nad vlastní prací učitele, který se stává pouze usměrňujícím a řídicím elementem. Některé vyučující však, ve snaze o předání co největšího kvanta informací a poznatků, odsouvají žáky do role pasivních příjemců učiva, neboť v těchto hodinách převažuje monolog učitelky. Ve všech sledovaných hodinách učitelky používaly didaktické pomůcky a dostupnou odbornou literaturu, v některých případech byla efektivita využití nižší.

Silným motivačním prvkem je práce žáků s didaktickým materiálem nebo odbornou studijní literaturou. Jasně formulované problémové otázky se využívají k motivaci i ověření hloubky pochopení učiva. Samoučelnost výuky potlačuje propojení teoretických poznatků s praktickou aplikací. Průběžné hodnocení znalostí žáků učitelem je objektivní a má převážně pozitivně motivační charakter. Možnost hodnocení vlastní práce žákem nebo hodnocení žáků navzájem se využívá velmi málo. Dynamicky vedená výuka využívá mezipředmětové vazby. Ke zkvalitnění výuky přírodovědných předmětů by přispělo vedení žáků k sebehodnocení a hodnocení se navzájem, u některých učitelek efektivnější rozvržení činností v hodinách.

Ve většině sledovaných hodin byla vstřícná a pracovní atmosféra.

Úroveň výuky je v jednotlivých sledovaných předmětech a u jednotlivých vyučujících různá (v některých případech se diametrálně liší). Velmi dobrou úroveň má výuka matematiky, stejně kvalitní byly i některé hodiny přírodopisu a zeměpisu. Celkově má výuka přírodovědných předmětů dobrou úroveň.

Hodnocení výuky na prvním stupni a ve sledovaných předmětech druhého stupně je celkově na dobré úrovni.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Práce celé školy vychází z koncepce zpracované paní ředitelkou k 1. září 1999. Při jejím vypracování vycházela z analýzy činnosti školy z předchozího období a konkretizovala 4 dlouhodobé cíle: zkvalitnit výchovně vzdělávací proces, zvyšovat pedagogickou a odbornou způsobilost pedagogického sboru, prezentovat školu na veřejnosti a zvelebovat školu dle finančních možností. Tento koncepční dokument rozpracovala do rámcového ročního plánu na školní rok 1999/2000. Z něho vychází měsíční plány práce s konkrétními cíli a úkoly. Plnění těchto plánů koresponduje s plánem kontrolní činnosti, vedení školy je pečlivě sleduje a analyzuje. Roční plány výchovného poradce a protidrogového koordinátora jsou funkční, reálné a plně pracovní.

Výuka ve škole probíhá v souladu se zvolenými učebními programy a jejich učebními plány. Žáci 7. - 9. ročníků si mohou vybrat z rozmanité nabídky osmi volitelných předmětů. V letošním školním roce škola nenabízí žákům nepovinné předměty, v rámci volnočasových aktivit zprostředkovala poměrně širokou nabídku především tělovýchovných činností.

Ve škole je pět žáků se specifickými poruchami učení. Jejich rozsah postižení vyžaduje zcela

specifický přístup a rozšíření výuky o pravidelné konzultace v některých předmětech. Na tyto žáky požaduje škola navýšení normativu. Práci učitelů s těmito žáky sleduje vedení školy a výchovná poradkyně, která zároveň zaručuje citlivý přístup k ostatním osmnácti žákům se specifickými poruchami učení nebo lehkou mozkovou dysfunkcí, jejichž rozsah postižení nevyžaduje zvláštní přístup.

Práce školy vychází z konkrétních koncepčních záměrů a řídí se operativními měsíčními plány. Plánování má velmi dobrou úroveň.

Organizování

Ředitelka školy vydala Organizační řád, který jasně stanovuje povinnosti, odpovědnost a práva jednotlivých pracovníků a vedení školy a vychází z Pracovního řádu pedagogických pracovníků. Promyšlená organizační struktura a jasně vymezené kompetence umožňují účinné řízení školy založené na demokratických principech.

Řád školy prochází neustálými nutnými inovacemi, které si vynucují zkušenosti a také poučenost vedení školy. Vychází z principu partnerství a vzájemného respektu, stanovuje žákům jejich povinnosti a nezapomíná ani na jejich práva vycházející z Úmluvy o právech dítěte. Vedení školy vytvořilo také velmi kvalitní vnitřní klasifikační řád, který vychází z vyhlášky o základní škole. Kontrolou katalogových listů byl však zjištěn nízký počet udělovaných pozitivních výchovných opatření.

Z dobře vedených zápisů z pedagogických rad a provozních porad je patrná snaha o promyšlenou organizaci a patřičnou informovanost pedagogického sboru a dalších pracovníků. Předmětové komise a metodická sdružení řeší spíše organizačně technické záležitosti, koncepční směřování ke zkvalitňování a zefektivňování výchovně vzdělávacího procesu je zatím ve stavu zrodu. Důkazem jsou i nepřilíš dobře zpracované tematické plány na prvním stupni a ve sledovaných předmětech na druhém stupni.

Organizace vyučování odpovídá obecně závazným právním předpisům, kontrolovaná povinná dokumentace školy je vedena v souladu s § 38a zákona č. 258/1996 Sb., školský zákon.

Výroční zpráva za školní rok 1998-99 je zpracována v souladu s § 17e odst. 2, 3 a 4 zákona 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství ve znění pozdějších předpisů. Poskytuje dostatek informací, se snahou o kritické zhodnocení předchozí práce.

Škola se snaží podporovat vytváření důvěryhodných vztahů mezi učiteli a rodičovskou veřejností. Napomáhá tomu i dobrá spolupráce se Sdružením rodičů, kterou reprezentují zástupci jednotlivých tříd. Svědčí o tom i absence písemných stížností. Z četnosti známek v žákovských knížkách je zřejmé, že informace o dosahovaných výsledcích žáků jsou dobré, stejnou úroveň mají i informace o dění ve škole. Zápisy z třídních schůzek mají různou výpovědní hodnotu, přesto je ve většině tříd předávání informací dobré. Z individuálních schůzek s rodiči si třídní učitelé vedou zápisy, které podávají jasné informace o zúčastněných, termínu a obsahu jednání.

Prezentace na veřejnosti se děje prostřednictvím školní žákovské akademie, ukázkových hodin pro budoucí prvňáčky, jejich rodiče i prarodiče, spoluprací s firmou Globus - škola na kolech a dvakrát ročně dnem otevřených dveří. Vedle toho se žáci zúčastňují mnoha soutěží a reprezentují školu v obvodních i městských kolech.

Přes určité nedostatky v práci metodických orgánů lze organizační strukturu školy hodnotit jako velmi dobrou.

Vedení a motivování pracovníků

Kromě řízení, daného organizační strukturou a funkčním plánováním, ředitelka školy i její zástupce vedou a motivují pracovníky školy svým lidským přístupem, osobním příkladem, klidem a objektivitou. Učitelé se s vedením školy scházejí na neformálních setkáních, která jsou, dle slov ředitelky školy, nejdělnější, dále na pravidelných pedagogických radách a podle potřeby svolává provozní porady nebo vede osobní jednání s konkrétními pracovníky. Ředitelka přiděluje úkoly především podle ochoty jednotlivých učitelů.

Velkým pozitivem jsou vzájemné hospitace jednotlivých vyučujících. V letošním školním roce chce tyto vzájemné učitelské návštěvy ředitelka více strukturovat a tematizovat. Velmi kladně je učiteli přijímáno i další vzdělávání, především ze stále kvalitnějších nabídek školského úřadu Prahy 10. Šest učitelů se dále vzdělává v cizích jazycích, což vzhledem k nízké odborné způsobilosti v této oblasti, je velmi zapotřebí.

Ředitelka školy stanovila kritéria pro získání nadtarifních složek platu a třídnictví ve školním roce 1999/2000. Všichni učitelé a zaměstnanci školy byli s těmito kritérii seznámeni.

Na pedagogických radách a provozních poradách vedení školy vyhodnocuje plnění dílčích úkolů a seznamuje pedagogický sbor např. s obecnými závěry z hospitační činnosti. Pravidelné sebehodnocení školy se děje prostřednictvím výroční zprávy, systém sebehodnocení jednotlivých učitelů zatím není zaveden.

Vedení a motivování pracovníků má velmi dobrou úroveň.

Kontrolní mechanismy

Oblast kontrolní činnosti vedení školy je obecně zakotvena v ročním plánu práce a konkretizována v Plánu kontrolní činnosti 1999/2000. Vedle samozřejmých nutných a povinných kontrol provozu školy si ředitelka pro tento školní rok stanovila dvě priority, které korespondují i s koncepčními záměry školy: využívání aktivizujících metod ve vyučování a práce s problémovými žáky. Obě oblasti jsou v plánu podrobně a konkrétně rozpracované. Ke zpětné vazbě je pro všechny zainteresované využíván sešit, do kterého jsou zapisovány podrobné, konkrétní připomínky. Promyšlený a bohatý je plán hospitační činnosti. Vedení školy se již stačilo seznámit s prací učitelů ve většině tříd. Z hospitačí si vede podrobné záznamy se stručným zhodnocením. Učitelé jsou se závěry seznámeni neformálně a nestvrzují je svým podpisem. Pokud dojde k nepříznivému hodnocení, jsou taktně a v soukromí upozorněni a ředitelka si odstranění příslušných nedostatků za čas zkontroluje. Písemná opatření ještě nikdy žádná nepřijala. Ředitelka školy si je vědoma toho, že kontrolní mechanismus by mohl pozbýt účinnosti, pokud by při zjištění závažných nedostatků chyběla tato závěrečná fáze.

Ze zápisů porad metodických sdružení a předmětových komisí je zřejmé, že ředitelka školy sleduje jejich práci. Kontrolou ještě neprošly již výše zmíněné tematické plány.

K evaluaci škola používá čtvrtletní kontrolní práce z českého jazyka a matematiky již od pátého ročníku. Prověrky zpracovávají jednotlivé předmětové komise, opravy a klasifikaci provádí učitelé, kteří v dané třídě předmět neučí.

Vedení školy realizuje důsledný a pečlivý systém kontrol. Kontrolní mechanismy mají velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

V souladu s promyšlenou koncepcí školy jsou zpracovány dlouhodobé i krátkodobé plány, organizační struktura a kontrolní systém. Vedení a motivování pracovníků je postaveno na demokratických principech, prioritou je osobní příklad, lidskost a snaha o objektivnost. Kvalita řízení je na velmi dobré úrovni.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Inspekční podkladová dokumentace základní školy
- Dotazník pro ředitele před inspekcí
- Povinná dokumentace škol a školských zařízení podle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., školský zákon ve znění pozdějších předpisů
- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školních zařízení č.j. 2020-9/99-ŠÚ
- Zřizovací listina ze dne 1. ledna 1997
- Výroční zpráva školy za šk. rok 1998/99
- Vnitřní dokumentace vedení školy, předmětových komisí, výchovné poradkyně a jednotlivých učitelů
- Výběr žákovských sešitů a písemných prací
- Výběr žákovských knížek
- Hospitační záznamy ČŠI

ZÁVĚR

ČŠI vymezila ve sledovaných oblastech vzdělávání a řízení školy

zásadní pozitiva:

- vysoká odborná a pedagogická způsobilost učitelů ve sledovaných předmětech,
- kvalitní materiální zázemí pro výuku přírodopisu,
- vynikající úroveň výuky v první třídě,
- velmi dobrá výuka zeměpisu u odborně způsobilé učitelky,
- promyšlená oblast plánování, organizace, kontroly, vedení a motivování pracovníků,
- vstřícná spolupráce s rodičovskou veřejností a zápisy z individuálních jednání s rodiči,

zásadní negativa:

- faktografická pochybení ve výuce zeměpisu u učitelky bez odborné způsobilosti,
- malý podíl kooperativních technik učení na prvním stupni a ve většině sledovaných předmětů na druhém stupni,

- formální tematické plány ve většině sledovaných předmětů,
- nedostatky v práci metodických orgánů,
- nízký počet udělovaných pozitivních výchovných opatření.

Škola účelně využívá prostředky přidělené školským úřadem a zřizovatelem k zabezpečení výuky 1. stupně a sledovaných předmětů 2. stupně.

I přes velmi dobrou řídicí práci vedení školy je pro celkové hodnocení práce školy stěžejní kvalita vzdělávání. Proto je celkově škola hodnocena jako dobrá.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a složení inspekčního týmu

Razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Mgr. Marie Poesová	M. Poesová, v.r.
Členka týmu	RNDr. Hana Žufanová	H. Žufanová, v.r.

V Praze dne 10. listopadu 1999

Datum a podpis ředitelky školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 11. listopadu 1999

Razítko

Milena Repaská

Repaská, v.r.
Podpis ředitelky

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	<i>Zcela mimořádný, příkladný</i>
Velmi dobrý	<i>Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň</i>
Dobrý	<i>Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň</i>
Ještě vyhovující	<i>Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa</i>
Nevyhovující	<i>Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.</i>
Plní, je v souladu	<i>Dodržuje, čerpá účelně, efektivně</i>
Neplní, není v souladu	<i>Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně</i>

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání inspekční zprávy	Čj.jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Praha 10	25. listopadu 1999	010 1547/99-2401
Zřizovatel OÚ Praha 10	25. listopadu 1999	010 1548/99-2401

Připomínky ředitelky školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
25. listopadu 1999	-	bez připomínek